

تدریس خلاق درس عربی بر پایه نمایش

روح الله تقی زاده، راضیه کشاورز لیفرجانی

چکیده

در فرآیند تدریس معلم باید بتواند تاکتیک هایی را برای ساده سازی مواد آموزشی به کار برد تا به یاد سپاری مطالب برای دانش آموز عمیق گردد. رمز اینگونه یادگیری توجه به تفاوت های فردی است که اساس آن کارایی و اثر بخشی معلم و در نتیجه بهره وری است. معلمی که اطلاعات زیاد دارد اما نمی تواند تدریس را با شیوه ای درست انجام دهد کارایی دارد اما اثر بخش نیست. معلم اثر بخش کارهایش را درست انجام می دهد، برنامه ریزی دارد، دارای منش گفتاری مطلوب است و میتواند سوالات ترغیبی چالش انگیز ایجاد کند. چنین معلمی به نیازهای یاد گیرنده حساس و آنها را تشخیص می دهد اهل تخصص، دانش و انعطاف پذیر است و می داند چگونه با برنامه ریزی زمان را در اختیار بگیرد. معلم باید به نیازهای فردی توجه کرده و اطمینان یابد که دانش آموز درس را فهمیده است. وی برای تدریس می تواند از روش های مختلفی استفاده کند که یکی از آنها روش «تدریس خلاق درس عربی بر پایه نمایش» یا «روش نمایشی» است. ترکیب روش تدریس نمایشی با مطالبی که در کتاب درسی بیان شده است، یادگیری و ادراک را تقویت می کند. در این مقاله به شرح مراحل روش نمایشی تدریس مسرحیة «أسرة الجملة الاسمیة» می پردازیم که شامل آمادگی، توضیح، نمایش، شعر و... می شود. همچنین به بیان تأثیرات و کارکردهای روش تدریس نمایشی خواهیم پرداخت.

کلمات کلیدی: تدریس خلاق، درس عربی، نمایشنامه، شعر.

مقدمه

از هنگام ورود اسلام به ایران، زبان عربی همواره در کشورمان، محترم، مورد توجه و بهترین ابزار انتقال علم بوده است. پس از انقلاب اسلامی، اصل ۱۶ قانون اساسی بر دست اندرکاران آموزش و پرورش تکلیف کرد که امکانات آموزش این زبان را فراهم آورند. ولی کاهش منزلت زبان عربی در جامعه و در نتیجه، کاهش علاقه و اهتمام دانش آموزان و دانشجویان به آن نشان می دهد که تاریخ پر بار و الزام قانونی برای ایجاد زمینه مساعد آموزش زبان دوم کافی نیست.

در بررسی روش تدریس درس عربی، دو مشکل مهم زیر قابل تأملند:

اول - تکیه بیش از حد بر محفوظات و انتقال اطلاعات و دوری گزیدن از آموزش تفکر انتقادی:

ما در عربی با مفاهیم متعددی روبه رو هستیم. حالا اگر قرار باشد که حجم گسترده ای از این مفاهیم را در یک کتاب درسی بگنجانیم و دانش آموزان هم مجبور باشند همه آن ها را به ذهن بسپارند و در جلسه امتحان پس بدهند، آن وقت می بینید که درس عربی آن ها را از این درس بیزار خواهد ساخت. برای ایجاد تغییر در شیوه های سنتی تدریس و جلوگیری از افت تحصیلی در درس عربی باید رویکرد ما در طراحی برنامه های درس عربی باید تغییر کند. ما در کتاب ها شاهد طرح موضوعاتی چون فعالیتهای گروهی، بحث و گفت و گو، اظهار نظر درباره مسائل هستیم ولی این میزان تغییر کافی نیست بلکه در شیوه برنامه ریزی و تدریس عربی، باید انقلاب ایجاد شود. این انقلاب هم باید در روش های یاددهی و یادگیری هم در نظام ارزشیابی صورت گیرد تا نتیجه بخش باشد.

دوم - عدم جذابیت روشهای آموزش:

اشکال مهم دیگر، عدم جذابیت درس عربی برای دانش آموزان به خاطر استفاده از روشهای سنتی و متصلب تدریس از سوی معلمان است. اصلی ترین شیوه آموزش درس عربی، روش کهنه سخنرانی یا روخوانی کتاب است. در این روش، کتاب انبار اطلاعات، معلم انتقال دهنده آن و دانش آموز عنصر منفعلی است که باید آن اطلاعات را به خاطر بسپارد. این روش، دلزدگی و حتی تنفر نسبت به درس عربی را در دانش آموزان ایجاد می کند در حالی که برای ایجاد قدرت تفکر، پرسش گری،